

bx
79955

2 exemplaren

139

Nota-archief Z-ZW
Reg. No. 139
Map. 10

Rijkswaterstaat
directie IJsselmeergebied
Postbus 603
8200 AP Leystad

8200 AP Lelystad

NIET BESTEMD VOOR PUBLICATIE.

N O T A BETREFFENDE HET SLUITEN VAN DEN MEERDIJK VAN DEN NOORDOOSTELIJKEN POLDER.

134

§ 1. Inleiding.

De verschillende data vloeien voort uit de volgende eischen:

1. bemaling moet 1 Januari 1941 kunnen beginnen;
2. de opening bij De Voorst moet zoo laat mogelijk worden gedicht, in verband met de wenschelijkheid tot het laatst met grooter materieel te kunnen werken dan de sluis te Lemmer kan passeeren; in verband met het seizoen moet evenwel op een sluiting kort na 1 December worden gerekend;
3. het zuidelijk sluitgat moet tweede helft November worden gedicht.

Van belang zijn de kunstwerken te Lemmer en te Kadoelen. De sluis te Lemmer moet bevaarbaar zijn, wanneer het zuidelijk sluitgat wordt gedicht; het gemaal moet op 1 Januari 1941 werkvaardig zijn. De keersluis Kadoelen moet voor scheepvaart en afwatering beschikbaar zijn, wanneer de opening bij De Voorst wordt gedicht. Het is niet noodig, dat deze keersluis dan al kan worden bediend.

§ 2. Zuidelijk sluitgat.

Aan aannemer medegedeeld, dat de opening op 1 November 1940 nog 500 m moet zijn.

De scheepvaart zal in ieder geval tot 15 November, vermoedelijk tot 25 November, mogelijk zijn. Daarna wordt zoo spoedig mogelijk de sluiting tot stand gebracht, in ieder geval uiterlijk 1 December.

§ 3. Werken te Lemmer.

De betonwerken aan sluis en gemaal te Lemmer zijn voltooid; het is mogelijk, de grondwerken aldus te regelen, dat 12 October wordt begonnen met het opruimen van de putbemaling. Na eenige dagen kan dan worden begonnen met het doorbaggeren van den voorhavendijk van de sluis aan de IJsselmeerzijde; omstreeks eind October kan worden begonnen met het baggerwerk aan de polderzijde.

Op 10 November kan worden doorgevaren.

Tusschen 10 November en 1 Januari wordt het baggerwerk aan de polderzijde verder uitgebreid en wordt de

bx
79955

voorhavendijk van het gemaal aan de IJsselmeerzijde opgeruimd.

De pompen met de waaiers moeten 1 October afgemonteerd zijn, zoodat het water in den put kan worden gelaten; Werkspoor kan dan 15 October geheel gereed zijn. Heemaf heeft alles aangevoerd en is aan het monteeren, dat 1 December gereed kan zijn. Dan kunnen alle leidingen met den in den put aanwezigen stroom worden doorgemeten vóór 1 Januari. 1 Januari moet uiterlijk stroom worden geleverd.

In overeenstemming hiermede zal de sluis te Lemmer uiterlijk 10 November in bedrijf gesteld moeten zijn.

§ 4. Zwolsche Diep.

Het ligt in de bedoeling de scheepvaart door het Zwolsche Diep omstreeks 25 October den nieuwen vaarweg te doen volgen en daarna zoo spoedig mogelijk, uiterlijk in de eerste dagen van November, het Zwolsche Diep te dichten.

§ 5. Opening bij De Voorst.

In eenige bestekken (dijkvakken XI en XII) is medegedeeld, dat voor enkele gevallen van in- en uitvaart de mogelijkheid bestaat, om tot uiterlijk 20 December 1940 gebruik te maken van de doorvaart door de keersluis bij Kadoelen. Verschuiving van dezen datum naar 1 December geeft eenige bezwaren, die echter niet belangrijk zijn; de werken moeten op dien datum volgens de besteks-bepalingen aan de polderzijde grootendeels of geheel gereed zijn. Voor dijkvak XI is het bezwaar het grootst; door den aannemer tijdig van de wijziging op de hoogte te stellen kan het echter grootendeels worden ondervangen met het krachtiger aanpakken van de polderzijde; voor de IJsselmeerzijde kan voor dijkvak XI keileem worden ontleend aan het veld bij Urk, voor dijkvak XII aan het kanaal Blokzijl - Kadoelen, wat ten gunste van het Rijk komt, in verband met de bestaande regeling hierover met denzelfden aannemer.

Voor de baggerwerken in den polder is het bezwaar

niet belangrijk; de werken zouden reeds eerder voltooid moeten zijn, zoodat met het geven van uitstel met den datum van 1 December rekening kan worden gehouden.

In enkele gevallen zal het werk bovendien nog met klein materieel kunnen worden voortgezet.

§ 6. Keersluis
te Kadoelen.

De betonwerken zijn, behalve kleinigheden, voltooid. Het grondwerk kan zoodanig worden geregeld, dat uiterlijk 1 November de bemaling kan worden opgeruimd en dus \pm 15 November de putdijken kunnen worden doorgebaggerd. Dit baggerwerk is weinig omvangrijk; het kan tegen 1 December zijn voltooid.

Een deel van het grondwerk, glooiingen, enz. boven 0,20 m + N.A.P. moet na 1 November worden afgewerkt.

§ 7. Haven Blok-
zijl.

Ook bij Blokzijl is nog een verbinding tusschen het buitenwater en den polder aanwezig door de havengeul; aangezien deze zeer lang, ondiep en nauw is, zijn geen groote waterbewegingen te verwachten. Evenwel moet deze opening vóór die bij De Voorst, dus vóór 1 December worden gedicht. Dit is mogelijk.

§ 8. De regeling
van het peil van
het IJsselmeer
in de sluitings-
periode.

Het is van groot belang, dat op het oogenblik, dat met het leegmalen van den Noordoostelijken polder wordt begonnen, de waterstand binnen de polderdijken zoo laag mogelijk is. In hoofdzaak kan hierop invloed worden uitgeoefend door te zorgen, dat de waterstand in het IJsselmeer op het oogenblik van het sluiten van den dijk laag is.

Daar de laatste opening in de dijken en kaden bij De Voorst ligt en deze in het begin van December wordt gedicht, zou hieruit de wenschelijkheid voortvloeien om in het begin van December een zoo laag mogelijk IJsselmeerpeil te hebben om dan bij De Voorst nog zooveel mogelijk water uit den polder te laten afvloeien. Echter zal de verbinding tusschen het IJsselmeer en het boezem-

meer bij de Ramspol dan nog zoo nauw zijn, dat reeds bij matige afvoeren het boezemmeer ruim 1 dm hooger zal staan dan het IJsselmeer. Daarom verdient het de voorkeur, het aflaten van den polder te doen geschieden door het sluitgat tusschen Urk en Schokland en dus te streven naar een laag peil van het meer tegen den tijd, dat dit gat wordt gedicht.

Bij het vaststellen van de mate, waarin men het meerpeil zal trachten te verlagen, dienen twee punten in het oog te worden gehouden. Het eerste is, dat, indien het afmalen kan beginnen bij een peil van 0,30 m - N.A.P., een bevredigend verloop wordt verkregen, terwijl elk verschil van 10 cm in dit peil gelijk staat met een vervroeging of verlating van ongeveer 10 dagen. Daarnaast valt te bedenken, dat de scheepvaart beduidende nadeelen van een te laag peil kan ondervinden. Als meest gewenscht verloop kan men stellen, dat gedurende een korte periode vóór het dichtten van het sluitgat het peil mag dalen tot 0,50 m - N.A.P.

Ten aanzien van de waarschijnlijkheid, dat dit meest gewenschte verloop wordt bereikt, kan het volgende worden opgemerkt. Gemiddeld brengen de maanden October en November een waterbezwaar voor het IJsselmeer van respectievelijk 1000 en 1250 millioen m³ of per etmaal van 32 respectievelijk 42 millioen m³. Het gemiddeld laag water in deze maanden ligt op 0,86 m - N.A.P.

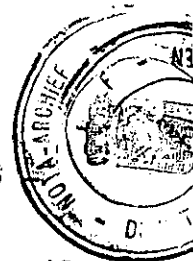
Gezien het vermogen der spuisluizen van het IJsselmeer kan per tij worden afgespuid:

bij een IJsselmeerstand van 0,20 m - N.A.P. 51 millioen m³
bij een IJsselmeerstand van 0,40 m - N.A.P. 34 millioen m³.

Gemiddeld kan per etmaal op 1,93 tijer worden gerekend. In gemiddelde omstandigheden zal het IJsselmeer bij het afspuien dus dalen met:

omstreeks 15 October: $(1,93 \times 51 - 32) : 35 = 1,9$ cm
per etmaal;

in het begin van November: $(1,93 \times 34 - 42) : 35 =$
0,7 cm per etmaal.

Daar men ten aanzien van het bereiken van het peil van 0,50 m - N.A.P. een zekere reserve zal wenschen, zal het aangewezen zijn om het afspuien in het begin October te beginnen en te streven naar een waterstand van 0,25 m - N.A.P. op 15 October, van 0,40 m - N.A.P. op 1 November en van 0,50 m - N.A.P. op 15 November.

In gunstige omstandigheden zal men deze peilen reeds voor de aangegeven data hebben bereikt en ze daarna even moeten handhaven. In het bijzonder zal men dit met het peil van 0,50 m - N.A.P. moeten doen, totdat het zuidelijk sluitgat is gedicht. In ongunstige omstandigheden, als de daling van het meer - hetzij door groo-ter waterbezwaar, hetzij door ongunstige buitenwaterstan-den - belangrijk langzamer gaat, zal men het programma niet kunnen volvoeren, maar toch een goede kans hebben om het peil van 0,50 m - N.A.P. bij de sluiting te be-naderen. Om de genoemde peilen vroeger te onderschrij-ven heeft weinig zin; de daardoor te bereiken verschillen in waterstand op de aangegeven data zullen bij de slui-ting in sterke mate zijn vereffend.

Na de sluiting zal moeten worden voorkomen, dat water uit het boezemmeer in den polder stroomt; dit be-teekent, dat Kadoelen eerst mag worden geopend, nadat het gat bij De Voorst is gedicht. Totdat dit laatste is geschied, zal de bemaling van Vollenhove het peil van den polder verhoogen en wel, bij volledige werking van het gemaal aan de Ettenlandsche Kolk, met ongeveer 7 mm per etmaal. Het is daarom gewenscht, dat de slui-ting tusschen Urk en Schokland niet te vroeg valt, en zoo kort mogelijk voor de dichting van het gat bij De Voorst. Daarnaast zal het peil van den polder na de sluiting hooger worden door den regenval; normaal zal men moeten rekenen op een stijging van ongeveer 10 cm tusschen de sluiting en 1 Januari 1941.

Het peil van het IJsselmeer zal na de afsluiting weer zoo spoedig mogelijk moeten stijgen tot 0,25 à 0,30 m - N.A.P. Door staken van het spuien zal men dit

normaal in ongeveer 2 weken kunnen bereiken.

§ 9. De invloed
op het Zwarte
Water.

Onmiddellijk na de sluiting van het Zwolsche Diep zullen de afwateringstoestanden voor het Zwarte Water belangrijk ongunstiger zijn dan in den definitieven toestand. Op dat moment zal de stroomgeul bij de Ramspol nog slechts een gering profiel bezitten, terwijl ook het Zwolsche Diep en het Zwarte Water beneden Zwartsluis een geringere natte doorsnede zullen vertoonen dan waarop bij het plan is gerekend. De waterstanden op het Zwarte Water bij eenigszins hooge afvoeren zullen daardoor met eenige decimeters worden verhoogd. De kans op het bereiken van waterstanden te Zwartsluis, waarbij het Meppelerdiep moet worden afgelaten op de waterschappen Vollenhove en Hasselt en Zwartsluis zal daarbij grooter zijn dan in de toekomst en zelfs grooter dan bij open Zuiderzee het geval was. De regeling in zake het aflaten bewerkt echter, dat het eventueel te ondervinden nadeel beperkt blijft tot extra bemalingskosten.

De toestand zal, door het verruimen van de stroomgeul, snel verbeteren en omstreeks Kerstmis zullen de verschillen met den ontworpen toestand in hoofdzaak schuilen in het niet verruimd zijn van Zwolsche Diep en Zwarte Water. De invloed hiervan op de waterstanden te Zwartsluis en elders zal zelden meer bedragen dan 1 dm, en, hoewel slechter dan waarop is gerekend, zal de toestand daarna niet ongunstiger zijn dan bij open Zuiderzee het geval was.

§ 10. Slotopmer-
kingen.

Van de dijk- en baggerwerken zullen op het eind van 1940, indien althans regelmatig kan worden doorgevoerd, de volgende niet gereed zijn:

1. van de stroomgeul:

a. de verbreding van het gedeelte Zwolsche Diep en de verdieping van het Zwarte Water beneden Zwartsluis;

- b. een 40 à 50 m breed gedeelte van de stroomgeul beneden den oostelijken kop van den leidam, over een lengte van ongeveer 2 km;
2. van de scheepvaartgeul Zwolsche Diep - IJsselmeer 900 m leidam en de haven;
 3. het opruimen van den leidam in het Zwolsche Diep en den leidam langs de vaargeul naar Blokzijl;
 4. het onder profiel brengen van kanaal hj;
 5. mogelijk kleine onderdeelen van de baggerwerken voor de andere kanalen, tochten en wegbanen.

Het is niet uitgesloten, de tot de kunstwerken behorende aanaarding en geheel volgens de bestekken te voltooien. De uitvoering is evenwel aldus geregeld, dat - mocht zich vertraging voordoen - een niet essentiëel gedeelte van de aanaarding kan worden uitgesteld.

1 October 1940.

(w.g.) F.J.B.G. Geers.

(w.g.) F.L. van der Bom.

(w.g.) J.P. Mazure.

T I J D S C H E M A .

Datum	Zuidelijk sluit- gat	Werken te Lemmer	Zwolsche Diep	Gat bij De Voorst	Keersluis Kadoelen	Haven Blokzijl.
1 Oct.	nog \pm 1500 m	betonwerk vol- tooid; grondwerk in uitvoering	voorbereiding dichting be- gonnen	open	betonwerk voltooid; grondwerk in uitvoe- ring	
12 Oct.		opruimen bron- bemaling; begin opruimen dam IJsselmeerzijde				
15 Oct.			scheepvaart door nieuwe geul			
1 Nov.	nog tenminste 500 m	opruimen dam polderzijde	gat uiterlijk gedicht		bronbemaling opruimen	
10 Nov.		openstelling sluis				vaart via Lemmer
15 Nov.					begin door- baggeren put; evenwel een afsluiting handhaven tot gat bij De Voorst is af- gesloten.	
15 Nov.- Dec.	dichting vol- toeien bij gunstig IJs- selmeerpeil.					
1 Dec.	uiterlijk geslo- ten	baggerwerk wordt voort- gezet; monta- ge electr.in- stallatie vol- tooid; leidingen doormeten		gat dichten	na dichten gat De Voorst opening vrij- maken; begin opstellen schuiven en deuren	gesloten; vaart door kanaal naar Kadoelen.
1 Jan.		stroom leveren; begin afmalen				